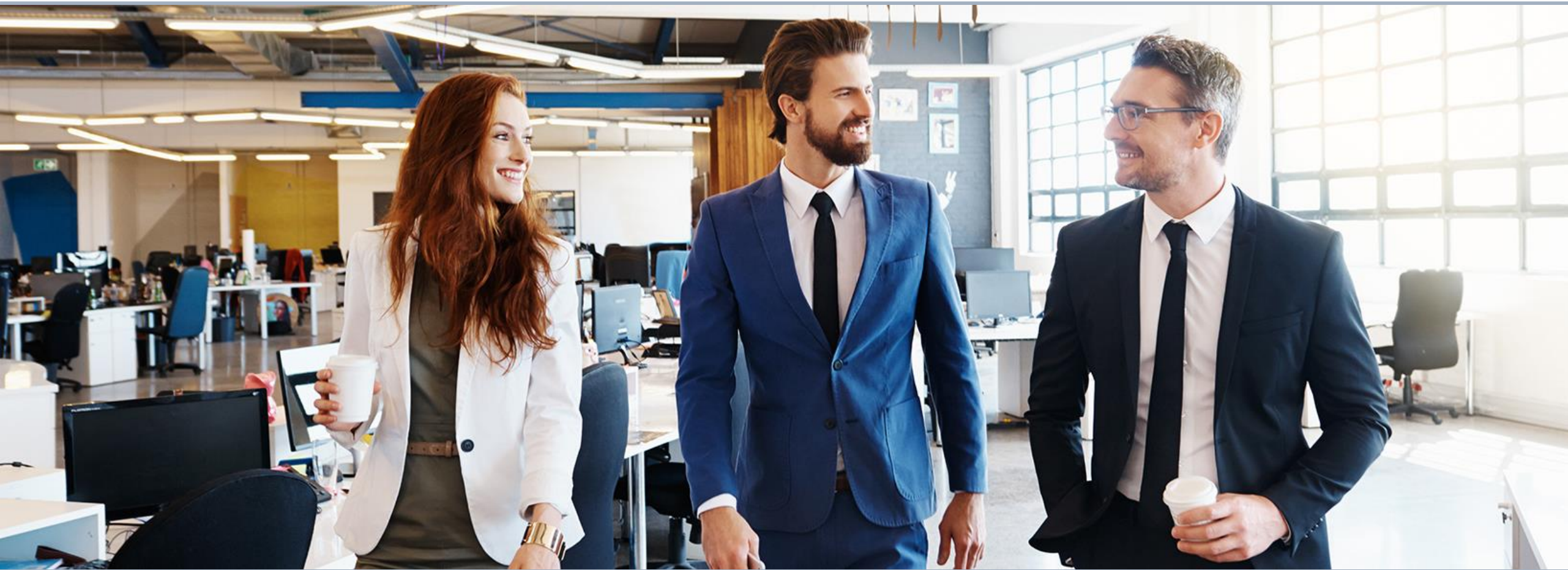

Accountantsverslag 2017

Gemeente Aalsmeer

8 mei 2018

Aan de raad van de gemeente
Aalsmeer
T.a.v. O. van Kolck, raadsgriffier
Postbus 253
1430 AG AALSMEER

Amstelveen, 8 mei 2018
Kenmerk: RB/GvD/JvdB/AS/AA18-0873

Geachte leden van de raad,

Wij hebben de jaarrekening 2017 van gemeente Aalsmeer (hierna te noemen ‘gemeente’) gecontroleerd. Zoals afgesproken in onze opdrachtbevestiging d.d. 6 oktober 2017, ontvangt u hierbij ons accountantsverslag 2017. In dit verslag hebben we de belangrijkste bevindingen en conclusies van de jaarrekeningcontrole opgenomen.

Onze bevindingen en aanbevelingen hebben wij afgestemd met de verantwoordelijke portefeuillehouder, dhr. Nobel. Een afschrift van dit verslag is toegezonden aan het college van burgemeester en wethouders.

Het opstellen en controleren van de jaarrekening vraagt elk jaar weer een aanzienlijke inspanning. Bij deze willen wij alle betrokken medewerkers van de gemeente bedanken voor de constructieve en plezierige samenwerking tijdens de controle.

Wij vertrouwen erop u met dit verslag van dienst te zijn. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid om een nadere toelichting op de inhoud te geven.

Met vriendelijke groet,

BDO Audit & Assurance B.V.

namens deze,

H.C.J. Bot RA

Inhoudsopgave

1. Dashboard accountantscontrole

2. Uitkomsten jaarrekeningcontrole

3. Resultaat en financiële positie

4. Belangrijkste bevindingen

Bijlagen

1. Dashboard accountantscontrole

Strekking controleverklaring	Aandachtspunten voor 2018	Resultaat 2017
- De jaarrekening 2017 is getrouw en rechtmatig. - Begrotingsoverschrijdingen van € 0,9 miljoen welke niet meetellen in ons oordeel. - Onzekerheden ad. € 1,5 miljoen inzake Jeugdzorg onder de goedkeuringstolerantie. - Wij hebben geen bevindingen ten aanzien van de SiSa-bijlage. - Er zijn geen niet-gecorrigeerde fouten in de WNT verantwoording. - Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening. - De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar en het BBV wordt nageleefd.	- Grondexploitatie De Tuinen van Aalsmeer en Green Park Aalsmeer. - Verdere uitwerking nieuwe afspraken binnen AA-samenwerking. - WNRA per 1 januari 2020. - Privacybescherming: invoering AVG per 25 mei 2018.	- Het resultaat over 2017 bedraagt € 3,8 miljoen positief. Dit is € 2,6 miljoen hoger dan de gewijzigde begroting (€ 1,3 miljoen). - De belangrijkste afwijkingen in de programma's: - Openbare ruimte € 1,1 miljoen. - Ruimtelijke ontwikkeling € 1,5 miljoen. - Algemene dekkingsmiddelen € 1,5 miljoen. - Sociaal domein +/- € 0,6 miljoen. - Per saldo lagere onttrekkingen uit de reserves ad. € 1,1 miljoen. - Financieel goede positie. Dit blijkt uit de financiële kengetallen w.o. gunstige solvabiliteit, lage schuldquote, hoge ratio weerstandsvermogen en de positieve structurele exploitatieruimte.
Belangrijkste bevindingen	Bedrijfsvoering	Control-in-control
- Onzekerheid lasten Jeugdzorg ad. € 2,0 miljoen. - Grondexploitaties De Tuinen en Green Park. - Voorziening onderhoud graven opgenomen met ingang van boekjaar 2017. - Crediteurenanalyse heeft niet gedurende het jaar plaatsgevonden.	- Bestuurlijke evaluatie van de samenwerking in de AA-organisatie is uitgevoerd. - In 2017 is een nieuw Dienstverleningshandvest vastgesteld en zijn de afspraken tussen de gemeente Aalsmeer en de serviceorganisatie verder verduidelijkt. - De rol en taken van de controller van de gemeente Aalsmeer zijn duidelijker in kaart gebracht. - Positie, deskundigheid en omvang VIC met ingang van 1 januari 2017 voldoende. Concerncontroller Aalsmeer is betrokken bij planning VIC. - Doorontwikkeling VIC vanaf 2018.	- Gedurende 2017 is door de serviceorganisatie verdere uitwerking gegeven aan het Control-in-Control verbeterplan. Enkele punten uit het plan zijn nog niet opgevolgd. - In 2017 aantal bevindingen, name in de processen automatisering, aanbestedingen en crediteurenbeheer (inkopen). - Beheer van autorisaties en authenticatie nog niet in alle applicaties voldoende geborgd. Wel verbetering ten opzichte van 2016 zichtbaar. - Wijzigingenbeheer en continuïteitsmaatregelen (IT) nog te versterken.

2. Uitkomsten jaarrekeningcontrole

2.1 Getrouwheid

2.2 Rechtmatigheid

2.3 Aandachtspunten 2018

2.1 Getrouwheid

De jaarrekening 2017 is getrouw

Wij zijn voornemens bij de jaarrekening 2017 van de gemeente Aalsmeer een goedkeurende controleverklaring af te geven met betrekking tot de getrouwheid en rechtmatigheid. Een goedkeurende verklaring met betrekking tot getrouwheid betekent dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2017 als van de activa en passiva per 31 december 2017 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voor Provincies en Gemeenten.

Wij hebben enkele controleverschillen geconstateerd welke door de gemeente zijn gecorrigeerd. Naast de geconstateerde en verwerkte controleverschillen, zijn tijdens onze controle de volgende resterende controleverschillen geconstateerd.

Resterende, niet-verwerkte controleverschillen 2017 getrouwheid					
Nummer	Omschrijving	Betreft post/toelichting	Referentie in rapport	Fouten	Onzekerheden
1	Sociaal domein (Jeugd en Wmo)			€ -	€ 1.500.000
	Totaal			€ -	€ 1.500.000
Materialiteit (1% voor fouten / 3% voor onzekerheden)				€ 710.000	€ 2.130.000
Performance materialiteit (65% van de materialiteit)				€ 461.500	€ 461.500
Door de raad vastgestelde rapporteringstolerantie				€ 35.000	€ 35.000

Wij concluderen dat de resterende niet-verwerkte controleverschillen zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel en hebben derhalve een goedkeurende verklaring verstrekt met betrekking tot de getrouwheid. Een goedkeurende verklaring met betrekking tot de getrouwheid betekent dat de jaarrekening 2017 een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2017 als van de activa en passiva per 31 december 2017 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voor Provincies en Gemeenten. Voor de onzekerheid in het sociaal domein inzake jeugdzorg verwijzen wij naar hoofdstuk 4.3 van dit verslag.

2.2 Rechtmatigheid

Begrotingsoverschrijdingen tellen wel/niet mee in ons oordeel

Wij zijn voornemens bij de jaarrekening 2017 van de gemeente Aalsmeer een goedkeurende controleverklaring af te geven met betrekking tot de rechtmatigheid. Een goedkeurende verklaring met betrekking tot rechtmatigheid betekent dat de verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in de jaarrekening 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen en in overeenstemming zijn met de relevante wet- en regelgeving. De relevante wet- en regelgeving is opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld op 21 november 2017.

Tijdens onze controle de volgende resterende onrechtmatigheden geconstateerd:

Resterende controleverschillen 2017 rechtmatigheid welke meetellen in ons oordeel					
Nummer	Omschrijving	Betreft post/toelichting	Ref. in rapport	Fouten	Onzekerheden
1	Begrotingsoverschrijdingen		€	-	€ -
2	Onzekerheid Sociaal domein (Jeugd en Wmo)		€	-	€ 1.500.000
	Totaal		€	-	€ 1.500.000

Materialiteit (1% voor fouten / 3% voor onzekerheden)	€ 710.000	€ 2.130.000
Performance materialiteit (65% van de materialiteit)	€ 461.500	€ 461.500
Door de raad vastgestelde rapporteringstolerantie	€ 35.000	€ 35.000

Begrotingsoverschrijdingen zijn onrechtmatig. Wij hebben begrotingsoverschrijdingen van totaal € 0,9 miljoen geconstateerd. In de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV is aangegeven in welke situaties begrotingsoverschrijdingen wel en in welke situaties begrotingsoverschrijdingen niet meegeteld dienen te worden in het oordeel van de accountant. De algemene lijn is dat begrotingsoverschrijdingen die binnen de beleidskaders van de raad passen niet meegewogen worden in het accountantsoordeel. De Kadernota Rechtmatigheid geeft voorts aan dat kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn geautoriseerd. Hiervan is geen sprake. Dit is nader toegelicht op de hierna volgende pagina.

2.2 Rechtmatigheid

Begrotingsrecht-
Matigheid
Lasten
overschrijdingen

Lastenoverschrijdingen in het kader van begrotingsrechtmatigheid

Voor de begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld of de financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maximale budgetten weergegeven die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, alsmede het begrotingsjaar van belang zijn.

Begrotings-
overschrijdingen
tellen niet mee in
ons oordeel

De toe te passen normen voor de begrotingsrechtmatigheid zijn gebaseerd op de artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet. De gemeenteraad geeft hier zelf nadere invulling aan door middel van de begroting en de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet. Het begrotingscriterium is verder verrijkt en uitgewerkt in paragraaf 3.3 van de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV.

Een overschrijding van de begroting is in principe altijd onrechtmatig, maar hoeft de accountant niet in alle gevallen mee te wegen in zijn oordeel. De algemene lijn is dat begrotingsoverschrijdingen die binnen de beleidskaders van de raad passen niet meegewogen worden in het accountantsoordeel. In de programmarekening 2017 is sprake van overschrijdingen boven de rapporteringstolerantie op het programma Sociaal domein ad. € 760.000, en op het programma Bestuur, bevolking en veiligheid ad. € 95.000.

In paragraaf 3.3.3 van de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV zijn verschillende typen overschrijdingen benoemd en de mate waarin deze moeten worden afgewogen in het accountantsoordeel omtrent de rechtmatigheid. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn geautoriseerd tellen wel mee in het oordeel. Hiervan is echter geen sprake omdat de gemeente Aalsmeer in de najaarsrapportage op basis van de informatie op dat moment naar beste weten de inschatting inzake het sociaal domein heeft opgenomen. Door de systematiek van de verantwoording van Jeugdzorg, waarbij zorginstellingen zich pas in maart/april 2018 verantwoorden over boekjaar 2017, is de exacte informatie laat beschikbaar. Een deel van de overschrijding op jeugdzorg wordt veroorzaakt door nagekomen kosten met betrekking tot het boekjaar 2016, waarbij de werkelijke kosten hoger waren dan ultimo 2016 was ingeschat (balanspositie). Deze facturen zijn ook pas begin 2018 ontvangen. De overschrijding op programma Bestuur, bevolking en veiligheid houdt verband met de pensioenvoorziening voor (gewezen) wethouders. De aanpassing is gepubliceerd in de Staatscourant van 29 december 2017 en de Raad is op 6 februari 2018 hier reeds over geïnformeerd. Derhalve tellen de begrotingsoverschrijdingen niet mee in ons oordeel.

Geen kredietover-
schrijdingen boven
de rapporterings-
tolerantie

Kredietoverschrijdingen in het kader van begrotingsrechtmatigheid

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid hebben wij tevens de lastenoverschrijdingen op investeringskredieten beoordeeld om vast te stellen of de gerealiseerde uitgaven binnen de door de gemeenteraad geautoriseerde begroting zijn gebleven. Uit deze analyse blijkt dat op één investeringskrediet sprake is van een overschrijding van de door de gemeenteraad vastgestelde investeringskredieten. Deze overschrijding is zeer beperkt en is onder de rapporteringstolerantie. In de toelichting bij de vaste activa in de jaarrekening is hiervan een overzicht gepresenteerd.

2.3 Aandachtspunten voor 2018

Inleiding	Inleiding Naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening 2017 hebben wij een aantal bevindingen en aanbevelingen over het afgelopen boekjaar weergegeven. Daarnaast willen wij, vanuit onze natuurlijke adviesfunctie, de volgende aandachtspunten voor het komende jaar benoemen.
Grond-exploitaties	De gemeente heeft twee grote lopende grondexploitaties: De Tuinen van Aalsmeer en Green Park Aalsmeer. Deze lopen nog meerdere jaren. Landelijk is herstel van de economie en van de woningmarkt zichtbaar. Dit heeft in de toekomst mogelijk een positieve impact op de grondexploitaties. In 2015 is besloten om een groter aandeel sociale en goedkope woningbouw te realiseren in het project De Tuinen van Aalsmeer. Door specifieke omstandigheden gedurende 2017 bij het project De Tuinen is sprake van een verslechtering van het verwachte resultaat. In 2016 is een nieuwe structuurvisie vastgesteld voor het bedrijventerrein Green Park Aalsmeer waardoor het ook mogelijk is dat andersoortige bedrijven zich kunnen vestigen op het bedrijventerrein. De ontwikkeling van de gronden van het bedrijventerrein Green Park Aalsmeer is uitbesteed aan GPAG B.V. waarvan de gemeente Aalsmeer 50% aandeelhouder is. De voortgang van deze grondexploitaties verdient aandacht en dient blijvend te worden gemonitord door de gemeente.
AA-samenwerking	De gemeente Aalsmeer heeft met de serviceorganisatie een Centrumregeling ambtelijke samenwerking en een Dienstverleningshandvest afgesloten. In de centrumregeling zijn de bevoegdheden, de overlegstructuur en de informatievoorziening op hoofdlijnen opgenomen. In het Dienstverleningshandvest is nadere uitwerking gegeven van de Centrumregeling. In 2017 heeft de gemeente nadere invulling gegeven aan haar opdrachtgeverschap aan de serviceorganisatie door samen met de serviceorganisatie een nieuw Dienstverleningshandvest vast te stellen. Ook zijn de afspraken tussen de gemeente Aalsmeer en de serviceorganisatie verder verduidelijkt en heeft de gemeente Aalsmeer de rol en positie van de eigen concerncontroller verduidelijkt. De komende jaren is het belangrijk de informatiebehoefte te blijven monitoren en de afspraken daarover met de serviceorganisatie tijdig aan te passen. Begin 2016 heeft de serviceorganisatie het verbeterplan Control-in-control gepresenteerd, waarin voor de significante processen is opgenomen welke aanvullende maatregelen worden geïmplementeerd teneinde de interne beheersing van deze processen te verbeteren. De afgelopen jaren is serieuze opvolging gegeven aan het verbeterplan. De meeste punten uit het verbeterplan zijn opgevolgd, enkele punten zijn nog niet opgevolgd. Wij kunnen in 2017 voor een deel gebruik maken van de door de Verbijzonderde Interne Controle uitgevoerde werkzaamheden. De onafhankelijkheid en de deskundigheid zijn vanaf boekjaar 2017 voldoende geborgd. De afdeling Control is een nieuwe afdeling en is nog in ontwikkeling. De VIC dient zich op een aantal gebieden nog verder door te ontwikkelen.
WNRA	Naar huidige verwachting treedt met ingang 1 januari 2020 de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren in werking (WNRA). Onderdeel van de WNRA is de wijziging van de definitie van ambtenaar in de Ambtenarenwet. Door deze definitiewijziging raakt een grote groep ambtenaren hun 'ambtenarenstatus' per 1 januari 2020 kwijt. De gevolgen voor de lokale overheden zijn:

2.3 Aandachtspunten voor 2018

WNRA	- Het reguliere arbeidsrecht wordt van toepassing op het merendeel van de overheidswerknemers. - Individueel overeengekomen arbeidsvoorwaarden zullen na de transitie in 2020 onderdeel uitmaken van de arbeidsvoorwaarden van overheidswerknemers. Deze arbeidsvoorwaarden mogen na 2020 alleen nog volgens de regels van het civiele arbeidsrecht gewijzigd worden. - Arbeidsrechtelijke zaken als de duur van het dienstverband zullen mee overgaan in 2020, waardoor ook de overheidswerkgever hiermee rekening moet houden bij de berekening van transitievergoedingen, pensioenregelingen en andere mogelijke gratificaties. - De ondernemingsraden zullen andere - en veelal - grotere bevoegdheden krijgen bij beslissingen van de overheidswerkgever. Het overeenstemmingsbeginsel binnen het georganiseerd overleg zal veelal wijken voor het instemmingsrecht van de ondernemingsraad. De voorbereiding op de invoering van WNRA zal veel tijd in beslag nemen. In de management letter hebben wij een aantal stappen benoemd die reeds genomen kunnen worden. Voor de gemeente is het verstandig om deze stappen nog dit jaar te realiseren.
Privacy bescherming	De bescherming van databestanden en privacygegevens is in de huidige tijd erg belangrijk. Onvoldoende beveiliging kan leiden tot verlies en diefstal van persoonsgegevens en vervolgens tot misbruik ervan, zoals identiteitsfraude. Er zijn momenteel twee wetten die bepalen hoe gemeenten persoonsgegevens mogen gebruiken. Dit zijn de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp/inclusief meldplicht datalekken) en de Wet basisregistratie personen (Wet BRP). De Autoriteit Persoonsgegevens houdt in de gaten of instellingen zich aan deze wetten houden. Bedrijven en overheden die persoonsgegevens verwerken moeten deze volgens de Wet beveiligen en hiervoor passende technische en organisatorische maatregelen nemen. Per 25 mei 2018 wordt de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Dat betekent dat er vanaf die datum dezelfde privacywetgeving geldt in de hele Europese Unie (EU). De Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) geldt dan niet meer. De nadruk bij de AVG ligt - meer dan nu bij de Wbp - op de verantwoordelijkheid van organisaties om te kunnen aantonen dat zij zich aan de wet houden. De privacybescherming heeft de aandacht bij de gemeente en de serviceorganisatie. Zo heeft de serviceorganisatie systemen en procedures ingericht voor het controleren en signaleren van cyberaanvallen, virussen en datalekken. Er is bij de serviceorganisatie een inventarisatie gemaakt van alle persoonsregistraties die aan derde partijen zijn uitbesteed (de zogenaamde bewerkers) en bewerkersovereenkomsten met derden zijn afgesloten. Nieuw onder de AVG is dat de organisatie moet kunnen aantonen dat zij geldige toestemming van mensen heeft gekregen om hun persoonsgegevens te verwerken.
ENSIA	De sterk toegenomen en nog steeds toenemende digitalisering van gemeenten vraagt veel aandacht voor de kwaliteit van informatieveiligheid. Gemeenten beheren veel persoonsgegevens. Elk jaar moeten gemeenten zich dan ook verantwoorden over de kwaliteit van informatieveiligheid en/of de hierbij gebruikte informatiesystemen /-platformen. Tot nu toe bestonden hiervoor diverse aparte audits; een tijdrovende aangelegenheid voor gemeenten. Het project ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) heeft als hoofddoel de verantwoording voor gemeenten te vereenvoudigen door deze zo effectief en efficiënt mogelijk in te richten, gebaseerd op de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG).

3. Resultaat en financiële positie

3.1 Resultaat 2017

3.2 Uw financiële positie vergeleken

3.1 Resultaat 2017

Resultaat 2017
ten opzichte van
de gewijzigde
begroting
bedraagt
€ 2,6 miljoen

Het resultaat van de gemeente Aalsmeer over het jaar 2017 ten opzichte van de gewijzigde begroting bedraagt € 2,6 miljoen voordelig. In het onderstaand overzicht is het resultaat in het kort weergegeven:

Overzicht van baten en lasten 2017				
(alle bedragen in € '000)	Rekening 2017	Gewijzigde begroting	Δ	Δ in %
1. Sociaal domein	15.001	14.368	633	4%
2. Onderwijs en ontplooiing	4.815	4.951	-136	-3%
3. Economie en duurzaamheid	567	527	40	8%
4. Openbare ruimte	6.227	7.298	-1.071	-15%
5. Ruimtelijke ontwikkeling	-660	825	-1.485	-180%
6. Bestuur, bevolking en veiligheid	4.370	4.366	4	0%
7. Overhead	6.958	7.039	-81	-1%
8. Algemene dekkingsmiddelen	-42.146	-40.612	-1.534	4%
Saldo van baten en lasten	-4.868	-1.238	-3.630	293%
Reserve mutaties	1.026	-43	1.069	-2486%
Resultaat	-3.842	-1.281	-2.561	200%

Het resultaat 2017 bedraagt ongeveer 3% af van de totale begrote lasten (na wijziging). Op basis van onze ervaringsnorm bij gemeenten is een afwijking van 2%-3% inherent aan een complex begrotingsproces. Het resultaat over 2017 is € 2,6 miljoen hoger dan in de gewijzigde begroting (€ 1,3 miljoen positief) was uitgegaan.

De belangrijkste afwijkingen in de programma's:

- Openbare ruimte € 1,1 miljoen.
- Ruimtelijke ontwikkeling € 1,5 miljoen.
- Algemene dekkingsmiddelen € 1,5 miljoen.
- Sociaal domein -/- € 0,6 miljoen.

3.1 Resultaat 2017

Toelichting belangrijkste afwijkingen tussen begroting en realisatie

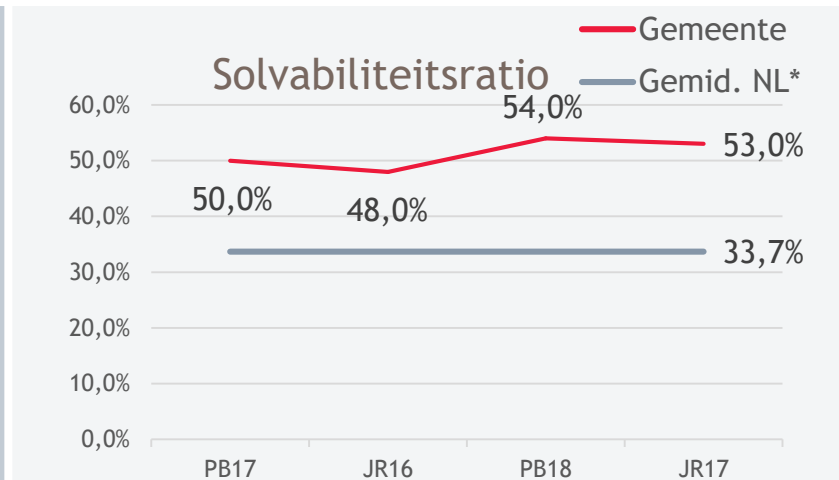
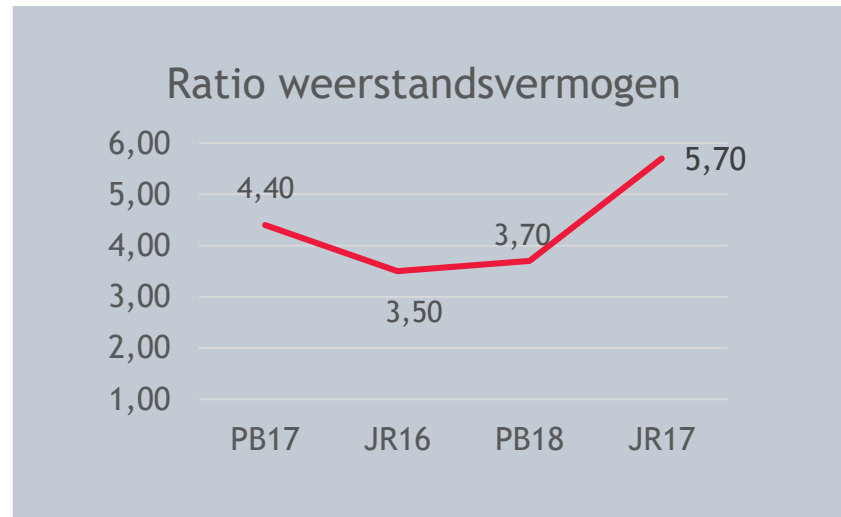
Binnen de Openbare ruimte zijn met name de lasten met betrekking tot het uitvoeringsprogramma Buitenruimte Aalsmeer en het Duurzaamheidsfonds lager uitgevallen. M.b.t. het Uitvoeringsprogramma Buitenruimte Aalsmeer is een separate bijlage opgenomen. De lagere lasten uit hoofde van het duurzaamheidsfonds zijn ontstaan doordat deze bijdragen voor stimuleringsleningen zijn opgenomen op de balans onder de financiële vaste activa.

Het hogere saldo bij Ruimtelijke ontwikkeling betreft met name de winstneming bij de grondexploitatie Proosdij-Noord van ca. € 2 miljoen en de vrijval ad. € 0,2 miljoen van de voorziening voor de garantiestelling met betrekking tot de grondexploitatie Green Park Aalsmeer. Daarentegen is de voorziening voor de grondexploitatie De Tuinen verhoogd met € 1,1 miljoen (zie verder ook H 4.2 van dit verslag).

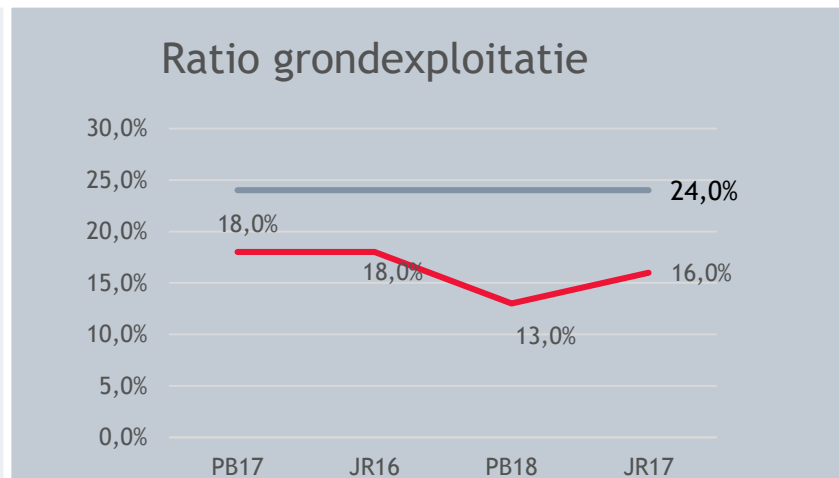
De overschrijding van de begroting op het programma Sociaal Domein betreft met name een hoger aantal bijstandsgerechtigden ten opzichte van de verwachting in de gewijzigde begroting en hogere aanvragen en toekenningen voor WMO begeleiding en maatwerkdienstverlening Jeugd.

De algemene dekkingsmiddelen zijn hoger dan begroot doordat de algemene uitkering hoger is uitgevallen dan was begroot. Ten opzichte van de begroting zijn er lagere onttrekkingen aan reserves. Dit heeft met name te maken met de lagere lasten op het programma openbare ruimte.

3.2 Uw financiële positie vergeleken

* De bron voor de gemiddelden NL betreft het gemiddelde over 2016 voor gemeenten in de categorie 25.000 tot 50.000 inwoners volgens het dashboard op www.waarstaatjegemeente.nl

3.2 Uw financiële positie vergeleken

Financiële positie goed

Onze rol in relatie tot het weerstandsvermogen en financiële kengetallen

De analyse van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol dienen wij vast te stellen of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening en geen materiële onjuistheden bevat. De kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden gezien. Uit de combinatie van de kengetallen kan een beeld worden gemaakt van de financiële positie van de gemeente. Daarbij kan ook inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaak is van een sterke of zwakke financiële positie. De financiële kengetallen geven, met de inherente beperkingen hierbij, inzicht in (de ontwikkeling) van uw financiële positie, mede in relatie tot de landelijke benchmark.

Weerstandsvermogen gemeente Aalsmeer is ruim voldoende

In de paragraaf weerstandsvermogen heeft het college een overzicht opgenomen van de weerstandscapaciteit. De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt volgens deze paragraaf € 27,9 miljoen. Het weerstandsvermogen van de gemeente Aalsmeer is zeer hoog in relatie tot de benodigde weerstandscapaciteit. In de paragraaf weerstandsvermogen zijn de relevante risico's benoemd. De gemeente Aalsmeer heeft op basis van interne berekeningen het totale bedrag aan risico's waaraan de organisatie is blootgesteld bepaald op € 4,9 miljoen. Dit betekent een weerstandsratio van 5,7. Aan de individuele risico's zijn in de jaarrekening geen kans van voordoen en impact gekoppeld en de risico's zijn niet individueel gekwantificeerd. Ten behoeve van het inzicht zouden de risico's individueel gekwantificeerd kunnen worden. Tegelijkertijd constateren wij dat de weerstandscapaciteit het benodigde weerstandsvermogen ruim overschrijdt en dat daarnaast ook de structurele exploitatieruimte voldoende is.

Solvabiliteit en netto-schuldquote

De solvabiliteit bedraagt ultimo 2017 53%. Voor de solvabiliteit geldt dat hoe hoger dit percentage is, hoe beter de gemeente in staat is om haar verplichtingen op lange termijn te voldoen. De solvabiliteit van de gemeente Aalsmeer is, ook in verhouding tot het landelijk gemiddelde, zeer goed. De netto schuldquote is ook goed. Dit betekent dat de gemeente Aalsmeer relatief lage netto schulden heeft. Dit percentage ligt onder het landelijke gemiddelde. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie en de hoogte van de investeringen uit het nabije verleden. De gemeente Aalsmeer heeft een gezonde financiële positie.

Ratio grondexploitatie

Voor de ratio grondexploitatie geldt dat hoe lager deze is, hoe beter. De ratio grondexploitatie van de gemeente Aalsmeer is lager dan 20% wat als goed wordt aangemerkt. De uitkomst van deze ratio geeft aan dat de waarde van grond ten opzichte van de totale baten laag is. Dit betekent dat de risico's in de waardering van de grondexploitaties laag zijn.

3.2 Uw financiële positie vergeleken

Financiële positie goed

Overige kengetallen

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Een positief percentage bij de structurele exploitatieruimte betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. De structurele exploitatieruimte bedraagt ultimo 2017 5%.

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of ruimte is voor nieuw beleid. Hiervoor geldt hoe lager het percentage, hoe beter. Bij de gemeente Aalsmeer is het percentage belastingcapaciteit relatief hoog.

De meeste kengetallen geven aan dat de financiële positie van de gemeente Aalsmeer goed is. De uitkomst van de kengetallen vallen in categorie A, behalve de belastingcapaciteit (categorie C).

4. Belangrijkste bevindingen

4.1 Schattingsposten

4.2 Grondexploitaties

4.3 Sociaal domein

4.4 Overige

4.1 Schattingsposten

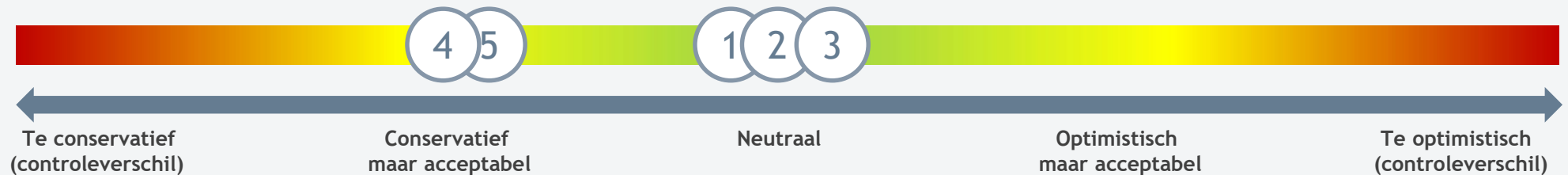
Inschaling schattingsposten

Inherent aan het opmaken van een jaarrekening, is dat het college schattingen moet maken. Bepaalde schattingen zijn van bijzonder belang door hun invloed op de jaarrekening en de waarschijnlijkheid dat toekomstige gebeurtenissen significant afwijken van de verwachtingen van het management.

Een goed inzicht in de jaarrekening vereist kennis van deze posten. Als onderdeel van de controle hebben wij de aanvaardbaarheid van de schattingen beoordeeld. In het hierna opgenomen overzicht hebben wij van de jaarrekeningposten waaraan een belangrijke schatting ten grondslag ligt grafisch weergegeven op welke wijze wij de door het college gebruikte mate van prudentie inschalen. De schaal is daarbij van links naar rechts ingedeeld van (te) conservatief naar (te) optimistisch met de classificatie 'neutraal' in het midden.

De met cijfers weergegeven schattingsposten willen wij in het bijzonder onder de aandacht brengen. Per relevante schattingspost is na het grafische overzicht een tekstuele toelichting opgenomen. De cijfers corresponderen met de nummering in de hierna opgenomen tekstuele toelichting per schattingspost).

Uit onderstaand beeld komt naar voren dat de gemeente Aalsmeer neutrale gedragslijnen toepast in de financiële verantwoording.

4.1 Schattingsposten

Toelichting schattingsposten

1. Afschrijvingen

De gemeente waardeert haar grond en gebouwen op basis van de economische levensduur. Op gronden wordt niet afgeschreven en voor gebouwen wordt een termijn tussen de 20 en 40 jaar gehanteerd. De afschrijvingstermijnen die zijn vastgesteld door de Raad en die worden gehanteerd zijn acceptabel en zijn vergelijkbaar binnen de sector. Derhalve als neutraal aangemerkt.

2. Winstneming bouwgronden in exploitatie

In de nota grondbeleid is opgenomen dat winstneming plaatsvindt ter hoogte van 90% van het credit saldo onder aftrek van nog te maken kosten. Dit betekent dat de gemeente nog een slag om de arm neemt bij het nemen van winsten. De commissie BBV schrijft de Percentage of Completion methode voor. Op basis van deze methode zouden winsten eerder verantwoord worden. De impact op de winstneming in 2017 is nihil, omdat de lopende grondexploitaties met een positief saldo zijn afgesloten in 2017. Derhalve als neutraal aangemerkt in 2017.

3. Voorzieningen

Voor de voorziening onderhoud panden zijn voor 20 jaar vooruit de onderhoudskosten geschat. De voorziening voor dubieuze debiteuren is relatief hoog (hoge percentages uit voorzichtigheid). Sinds het boekjaar 2017 is een voorziening opgenomen met betrekking tot van derden verkregen middelen voor grafrechten en onderhoud graven. De bepaling van voorzieningen vindt op gebruikelijke wijze plaats. Derhalve als neutraal aangemerkt in 2017.

4. Voorziening bouwgronden in exploitatie

De grondexploitatie De Tuinen van Aalsmeer kent een hoge voorziening. De berekening is per 31 december 2017 geactualiseerd. De veronderstellingen en uitgangspunten in de berekening zijn aannemelijk en op een aantal punten enigszins defensief/voorzichtig. De voorziening op grondexploitaties worden gewaardeerd tegen contante waarde. Ten opzichte van de nominale waarde geeft dit een verschil van € 2 miljoen. De impact is wel benoemd in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing en de dotaties aan de voorziening voor de komende jaren zijn opgenomen in de (meerjaren)begroting. Gezien de defensief gehanteerde uitgangspunten achten wij deze voorziening aan de conservatieve kant.

5. Algemene uitkering

De gemeente Aalsmeer maakt een aanpassing op de opgave van het ministerie BZK inzake de bijdrage uit het gemeentefonds, waarbij de gemeente een meer voorzichtige lijn hanteert. Derhalve is dit onderdeel als meer conservatief aangemerkt.

4.2 Grondexploitaties

Toelichting schattingen

Positie ultimo 2017

De gemeente Aalsmeer heeft ultimo 2017 twee grote lopende bouwgronden in exploitatie: Green Park Aalsmeer en De Tuinen van Aalsmeer. Het saldo in de jaarrekening bedraagt € 12,3 miljoen. Dit betekent dat het totaal van de verantwoorde kosten hoger is dan het totaal aan opbrengsten tot en met 31 december 2017. De grondexploitatie Green Park Aalsmeer loopt naar verwachting nog 8 jaar en De Tuinen van Aalsmeer 7 jaar. Een deel betreft faciliterend grondbedrijf en is opgenomen onder de overlopende posten.

Winstneming

Het voorzichtigheidsbeginsel leidt ertoe dat realisatie van winst moet worden uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat. Dit betekent echter niet dat pas winst moet worden genomen bij het afsluiten van het grondexploitatiecomplex. In de Notitie Grondexploitatie van de commissie BBV is opgenomen dat voor winstneming de Percentage of Completion (POC) methode geldt: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd dient tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst te worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Dit is mogelijk wanneer het waarschijnlijk is dat de economische voordelen die aan het project zijn verbonden naar de gemeente zullen toevloeien. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

In de Nota Grondbeleid van de gemeente Aalsmeer zijn aanvullende bepalingen opgenomen wanneer winsten genomen kunnen worden. Hierin staat dat winsten kunnen worden genomen ter hoogte van 90% van het creditsaldo verminderd met nog te maken kosten. Dit is niet in overeenstemming met de Notitie Grondexploitatie van de commissie BBV. De financiële impact is echter nihil gezien de grondexploitaties Proosdij-Noord en Dorpshaven-Zuid in 2017 zijn afgerond en het resterende resultaat is genomen. Wel dient de Nota Grondbeleid te worden geactualiseerd naar de gewijzigde externe regelgeving.

4.2 Grondexploitaties

De Tuinen van Aalsmeer

In de grondexploitatie De Tuinen van Aalsmeer worden woningen, groen- en watervoorzieningen en infrastructuur gerealiseerd. In 2015 is besloten om voor De Tuinen van Aalsmeer het woningbouwprogramma aan te passen met meer sociaal en goedkope woningen. Hierbij is door een externe deskundige geconcludeerd dat het woningbouwprogramma voldoende evenwichtig is, wat in 2016 opnieuw bevestigd is.

In de jaarrekening 2016 zijn de effecten van de herziene BBV-regelgeving welke per 1 januari 2016 van kracht zijn geworden verwerkt. Dit heeft ertoe geresulteerd dat het project De Tuinen van Aalsmeer is “opgeknipt” in een deel bouwgrond in exploitatie en een deel faciliterend grondbedrijf.

De geactualiseerde berekening is in opdracht van de gemeente opgesteld door een externe deskundige (planeconoom). Uit de geactualiseerde berekening blijkt een verwacht negatief eindresultaat van € 16,4 miljoen (2016: € 15,0 miljoen). Hiervoor is een verliesvoorziening gevormd. Het BBV geeft twee mogelijkheden voor de waardering van de verliesvoorziening: tegen nominale waarde van het verlies of tegen de contante waarde van het verlies. De gemeente Aalsmeer hanteert de contante waarde voor de verliesvoorziening op de grondexploitaties.

De grondexploitatie kent een hoge negatieve resultaatverwachting. Dit wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat het project uitstel heeft gekend in het verleden. Hierdoor zijn plankosten gemaakt, welke niet kunnen worden terugverdiend. Daarnaast bestaat de grondexploitatie voor een groot deel uit sociale woningbouw en goedkope woningbouw, waardoor op de verkopen op dat deel weinig tot geen marge wordt behaald. Het verwachte resultaat ultimo 2017 is negatiever dan voorgaand jaar. Dit komt door een aantal ontwikkelingen. Door de aantrekkende economie stijgen de grondprijzen voor de percelen die de gemeente nog moet aankopen. Gezien de keuze voor een relatief groot deel sociale woningbouw en goedkope woningbouw kan dit niet (volledig) worden doorgerekend in de verkoopprijzen. Daarnaast vindt een wijziging in het plan plaats, doordat niet alle gronden kunnen worden verkregen zoals was gepland. Hierdoor zal een groter deel in samenwerking met ontwikkelaars worden uitgevoerd (facilitair), waardoor een deel van de verkoopmarge niet naar de gemeente toe vloeit. Dit wordt voorgelegd aan de raad. Wanneer het alternatief zou worden gekozen dan verliest de gemeente ook deze verkoopmarge omdat in dat geval veel hogere kosten gemaakt moeten worden. De totale verliesvoorziening voor De Tuinen is met € 1,1 miljoen verhoogd van € 13,3 miljoen naar € 14,4 miljoen.

De gemeente heeft een risico-analyse uitgevoerd welke is op basis van de Monte-Carlo methode waarbij op basis van een waarschijnlijkheidsanalyse meerdere uitkomsten worden geprognostiseerd. Op basis van deze waarschijnlijkheidsanalyse blijkt bij een 85% waarschijnlijkheidscurve een tekort van circa € 15,2 miljoen (2016: € 14,8 miljoen) op het geheel op basis van netto contante waarde. In de risicoparagraaf is daarom een aanvullend risico van € 0,7 miljoen opgenomen. Dit is nader uitgewerkt in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in de jaarrekening. Op basis van de geactualiseerde berekening blijkt een nominaal verlies van € 16,4 miljoen.

4.2 Grondexploitaties

Green Park Aalsmeer

Het project Green Park Aalsmeer heeft een specifieke constructie. De gemeenteraad van de gemeente Aalsmeer heeft het besluit genomen tot het in exploitatie nemen van het project Green Park Aalsmeer in 2004. In 2006 is het masterplan Green Park Aalsmeer vastgesteld als ontwikkelkader voor het project. In 2011 is de structuurvisie Green Park Aalsmeer vastgesteld, welke in 2016 is herzien op basis van de nieuwste inzichten.

Samen met de gemeente Uithoorn heeft de gemeente Aalsmeer in 2004 Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling B.V. (GPAG B.V.) opgericht, waarin beide gemeenten een deelneming van 50% hebben. In de samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeente Aalsmeer en GPAG B.V. is opgenomen dat de gemeente Aalsmeer alle gronden binnen het exploitatiegebied Green Park Aalsmeer verwerft. De gemeente Aalsmeer ontvangt jaarlijks voor de kosten van de verwervingen een voorschot van 90% van GPAG B.V. Op basis van de samenwerkingsovereenkomst verleent de gemeente opdracht aan de GPAG B.V. om bouwkavels bouwrijp te maken en om de openbare ruimte in te richten. De gronden die nog niet door GPAG B.V. zijn verkocht, zijn nog juridisch en economisch eigendom van de gemeente.

De gronden waarvoor een koper is gevonden door GPAG B.V. worden aan GPAG B.V. tegen kostprijs verkocht nadat ze bouwrijp zijn gemaakt. Na levering ontvangt de gemeente de resterende 10% van de kosten van de grondaankopen. De gemeente blijft eigenaar van de gronden waarop openbare voorzieningen worden aangelegd. In opdracht van de gemeente richt GPAG B.V. de openbare ruimte in, binnen de kaders die daarover door de gemeente zijn vastgesteld. Na het gereed komen van de aanleg van de openbare ruimte, wordt deze aan de gemeente opgeleverd en door de gemeente in beheer en onderhoud genomen. Het project Green Park Aalsmeer valt geheel binnen de definitie voor een bouwgrond in exploitatie.

Aan het begin van het project heeft de gemeente een aantal gronden in het project gebracht en zijn er in de periode 2004 tot 2010 kavels verworven welke nog niet zijn verkocht. Hierdoor heeft de grondexploitatie een hoge boekwaarde. Vanaf 2010 koopt de gemeente alleen kavels aan wanneer GPAG B.V. daarvoor eerst een koper heeft gevonden. Vanwege de constructie met GPAG B.V. zijn de risico's *in de grondexploitatie* voor de gemeente Aalsmeer beperkt. Alle gemaakte kosten worden immers doorbelast. Ultimo 2017 heeft de grondexploitatie een positieve resultaatverwachting. Omdat de gemeenten Aalsmeer en Uithoorn daarentegen beide wel een garantstelling hebben verstrekt van ieder € 50 miljoen met betrekking tot de financiering van GPAG B.V. loopt de gemeente *wel* het risico dat GPAG B.V. een beroep moet doen op deze garantstelling wanneer GPAG B.V. niet aan haar verplichtingen kan voldoen. De gemeente heeft een risico-analyse uitgevoerd op basis van de Monte-Carlo methode waarbij op basis van een waarschijnlijkheidsanalyse meerdere uitkomsten worden geprognosticeerd. Op basis van deze waarschijnlijkheidsanalyse blijkt bij een 85% zekerheid nog steeds een verwachte positieve eindwaarde.

4.3 Sociaal domein

Ontwikkeling

Met ingang van 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de Jeugdzorg, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Participatiewet. De hervorming betekende voor zowel gemeenten als zorginstellingen voor een enorme transitie in 2015. Naar aanleiding van de transities in het sociaal domein en het onderbrengen van de uitbetaling van de PGB-declaraties bij de SVB zijn in 2015 en 2016 diverse knelpunten gesignaleerd bij de uitvoering en controle. Gedurende 2016 en 2017 is steeds meer duidelijkheid ontstaan over de verantwoording door zorginstellingen aan de gemeente en zijn nadere afspraken gemaakt. De cliëntadministratie is goed op orde en de indicaties per cliënt zijn op juiste wijze vastgelegd in de administratie. Via diverse portals is het berichtenverkeer om wederzijdse informatie uit te wisselen tussen de gemeente en derden verder vormgegeven. De gemeente heeft steeds meer zicht op de afspraken, declaraties en betalingen op cliëntniveau.

Lasten sociaal domein in de jaarrekening

De lasten van de gemeente Aalsmeer m.b.t. de nieuwe taken bedragen over 2017 ruim € 5,6 miljoen (afgeronde bedragen):

WMO ZiN	€ 1.000.000
WMO PGB	€ 200.000
Jeugd ZiN	€ 4.200.000
Jeugd PGB	€ 250.000
Totaal	€ 5.650.000

Fouten en onzekerheden nader toegelicht

In hoofdlijnen zijn drie alternatieven om de daadwerkelijke levering van de zorg (zogenaamde prestatielevering) te kunnen vaststellen:

- Steunen op controleverklaring van de zorginstellingen en de SVB.
- De afrekenvariant hanteren, waarbij achteraf volgens handreiking afgerekend wordt met de zorginstellingen.
- De gemeente stelt zelfstandig de prestatie vast middels een deelwaarneming op de cliënten. Dit kan direct (rechtstreeks naar de cliënt) of indirect (via de zorginstelling).

Bij het derde alternatief verkrijgt de gemeente zelf zekerheid over de prestatie en levering van de zorg en houdt zij tevens de regie op voortgang in de controle in relatie tot het traject van de totstandkoming en controle van de jaarrekening. Vanzelfsprekend is ook een combinatie van deze drie mogelijk, wat de gemeente Aalsmeer ook heeft gedaan. De gemeente heeft een Plan van Aanpak opgesteld waarin is opgenomen op welke wijze de levering van de zorgprestatie wordt vastgesteld. Op de volgende pagina's gaan wij hier nader op in.

4.3 Sociaal domein

Onzekerheid Wmo
ZiN € 0,5 mln

Wmo zorg in natura

De Wmo taken zijn door de gemeente zelf lokaal geregeld. De gemeente heeft de instellingen gecontracteerd. In het Plan van Aanpak heeft de gemeente de wijze van verantwoorden opgenomen. Met betrekking tot de Wmo lasten voor de voorzieningen 'Begeleiding (BG)' en 'Hulp-bij-huishouden (HbH)' is met de zorgaanbieders aanvullend overeengekomen dat de afrekenvariant wordt gehanteerd. De gemeente heeft hiertoe per zorginstelling een aanvullende overeenkomst opgesteld waarin het bedrag van de afrekening is opgenomen en waarin is opgenomen dat andere artikelen in de eerdere overeenkomsten niet van toepassing worden verklaard. Daarmee vindt afrekening/kwijting met de zorginstelling plaats. Hierdoor is er met betrekking tot de lasten Wmo uit hoofde van BG en HbH geen sprake van onzekerheden. De gemeente is met alle zorginstellingen die Wmo taken uitvoeren tot afrekening gekomen. Met betrekking tot de woonvoorzieningen, rolstoelvoorzieningen en vervoersvoorzieningen is geen sprake van afrekening. Hiervoor is zekerheid verkregen via aanvullende maatregelen (zie hieronder). Voor de lasten uit hoofde van Wmo ZiN is sprake van een onzekerheid van € 0,5 miljoen.

Jeugdzorg in natura

Bij de implementatie van het Sociaal Domein is met betrekking tot de Jeugdzorg samenwerking gezocht met de regio via de samenwerkingsverbanden Zaanstreek-Waterland en Amsterdam-Amstelland. Dit betrof met name de inkopen en aanbestedingen aan de voorkant en de verantwoording van de zorginstellingen aan de achterkant. De samenwerking heeft zorg gedragen dat alle (noodzakelijke) contracten en subsidies zijn afgesloten. In deze overeenkomsten zijn afspraken gemaakt, de informatiebehoeften opgenomen en is afgesproken hoe verantwoord dient te worden. Via aanvullende afspraken met zorgaanbieders is overeen gekomen dat wanneer de lasten in regioverband boven € 125.000 uitkomen de zorgaanbieders zich verantwoorden middels het opgesteld accountantsprotocol (iSociaal Domein).

De zorginstellingen dienen de definitieve productieverklaringen met controleverklaring van hun accountant in te dienen voor 1 april. De definitieve informatie wordt derhalve laat ontvangen. Sommige zorginstellingen hebben zelfs later gerapporteerd. De accountant van de zorginstelling dient na te gaan of de verantwoorde zorg ook daadwerkelijk is geleverd. De levering dient te worden vastgesteld aan de hand van het aantal cliënten of een urenregistratie, afhankelijk van het type zorg en van de afspraken die zijn gemaakt. Sommige zorginstellingen hebben de registratie van tijd (uren, dagdelen, dagen) etc. nog niet voldoende op orde. Sommige zorginstellingen hebben de registratie van de juiste zorggegevens niet voorhanden, mede ingegeven door privacy wetgeving. Dit heeft geleid tot een aantal verklaringen met beperkingen, oordeelonthoudingen of afkeurende verklaringen bij de verantwoording van de zorginstellingen. Van het totale bedrag aan jeugdzorg via Zorg in Natura van € 4,2 miljoen is voor een totaalbedrag van € 1,5 miljoen geen zekerheid ontvangen middels een controleverklaringen van accountants van zorgaanbieders. Van een groot deel van deze aanbieders zijn de lasten per instelling onder de grens voor het toesturen van een verantwoording met een controleverklaring van een accountant. Er is aanvullend zekerheid verkregen middels aanvullende maatregelen (zie hieronder). Voor de lasten uit hoofde van Jeugdzorg ZiN is sprake van een onzekerheid van € 0,8 miljoen.

Onzekerheid
Jeugdzorg ZiN
€ 0,8 mln

4.3 Sociaal domein

Aanvullende
maatregelen
m.b.t.
levering
jeugdzorg

Aanvullende maatregelen m.b.t. levering jeugdzorg ZiN en Wmo ZiN

Voor de vaststelling van de levering van zorg in natura voor Jeugdzorg en Wmo is begin 2017 door de gemeente een Plan van Aanpak opgesteld. In dit plan zijn de volgende aanvullende maatregelen opgenomen die de gemeente zelf heeft uitgevoerd om de levering van de zorg vast te stellen:

- Klachtenregistratie en rapportage (Jeugd en Wmo).
- Cliënttevredenheidsonderzoek (Wmo).
- Analyse gesprekken zorginstellingen door accounthouders (Jeugd en Wmo).
- Analyse rapportages heronderzoeken bij herindicaties (Jeugd en Wmo).
- Leveringsrapportages/bevestigingen van cliënten (Wmo woonvoorzieningen).

Op basis van de verkregen informatie heeft de gemeente zelf meer zicht op de uitvoering en de levering van de zorg. In 2016 en 2017 hebben inmiddels meerdere herindicaties plaatsgevonden waarbij opnieuw met de cliënten contactmomenten hebben plaatsgevonden. Ook middels deze contactmomenten houdt de gemeente vinger aan de pols inzake de levering van de zorg aan de cliënten.

Via deze aanvullende maatregelen heeft de gemeente wel deels aanvullende zekerheid verkregen. Ook hebben wij vastgesteld dat de factuurcontroles via het berichtenverkeer over heel 2017 effectief hebben gewerkt.

PGB's (Wmo en Jeugdzorg)

De gemeente heeft budgetten ter beschikking gesteld in de vorm van PGB's. Uit de opgave van de SVB bleek dat deze niet volledig waren besteed. In de jaarrekening heeft de gemeente aansluiting gezocht met de opgave van de SVB en derhalve de bestede PGB's ad. € 0,5 miljoen als last verantwoord.

De accountant van de SVB heeft een afkeurende controleverklaring afgeven bij de verantwoording van de PGB's. De SVB heeft in 2017 wederom aan alle gemeenten een brief gestuurd waarin de geconstateerde fouten van de accountant van de SVB zijn doorvertaald naar de individuele gemeenten. Uit de rapportage van de SVB blijkt dat ca. 95% van de fouten betrekking heeft op formele fouten en ca. 5% materiële fouten betreft. De formele fouten betreffen bijvoorbeeld het ontbreken van een BSN-nummer en deze hebben geen impact op de verantwoordde lasten. De berekende materiële fout voor de gemeente Aalsmeer ligt onder de rapporteringstolerantie.

Onzekerheid
PGB's
(Jeugzorg en
Wmo)
€ 0,2 mln

Door de uitvoering van aanvullende verrichte werkzaamheden hebben wij gedeeltelijk aanvullende zekerheid verkregen met betrekking tot de PGB's. Voor de lasten uit hoofde van PGB's is sprake van een onzekerheid van € 0,2 miljoen.

Begrotingsoverschrijding

In 2017 is sprake van een overschrijding van de begroting. Wij adviseren nadere beheersingsmaatregelen te implementeren waarbij nauwkeurigere inschattingen van de lasten vanuit de toekenningen van zorg kunnen worden opgesteld. Naarmate er meer ervaringscijfers beschikbaar zijn, zal dit eenvoudiger te zijn op te stellen.

4.4 Overige

Voorziening grafrechten en onderhoud graven

Met ingang van 2017 vormt de gemeente conform artikel 44 lid 2 van het BBV een voorziening door het op de balans opnemen van de (vooruit) ontvangen gelden voor het grafrecht en het onderhoud van de begraafplaats. Aangezien de gemeente deze gelden ontvangt voor het beheren van de graven en het onderhoud van de graven voor de komende jaren is dit toegestaan onder het BBV.

Aangezien er voorheen niet met voorzieningen werd gewerkt zijn er op dit moment nog geen beheersplannen opgesteld waarin de beheers- en onderhoudskosten zijn opgenomen. Wij hebben aangegeven deze wel op te stellen ter onderbouwing van enerzijds de tariefstelling en anderzijds ter onderbouwing van de voorziening voor de komende jaren.

Omdat er voorheen geen betrouwbaar beheers- c.q. onderhoudsplan was opgesteld is er voor gekozen om de voorziening in 2017 te vormen voor alle contracten die in 2017 zijn ingegaan en niet met terugwerkende kracht. Vanuit deze stand wordt naar een onderbouwde voorziening gewerkt om een verbeterd inzicht te verschaffen in zowel de vooruit ontvangen middelen als de beheers- en onderhoudskosten van de begraafplaats. Ultimo 2017 bedraagt de voorziening inzake ontvangen grafrechten en onderhoud graven € 0,3 miljoen.

Bijlage A: Onze controle

Bijlage B: Bevindingen SISA-bijlage

Bijlage A

Onze controle

Scoping: doel en object van de controle	Het doel van de controle is het geven van een onafhankelijk oordeel of de financiële overzichten van de gemeente Aalsmeer, in alle van materieel belang zijnde opzichten, die zijn opgesteld in overeenstemming met het BBV. Voor een uitgebreide beschrijving van onze aanpak verwijzen wij naar onze opdrachtbevestiging d.d. 6 oktober 2017 met kenmerk RB/GvD/DR/AA-17-1782.																		
Materialiteit	Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Bij onze controlewerkzaamheden hebben wij als uitgangspunt de door de raad vastgestelde toleranties gehanteerd. De raad heeft ons daarbij opgedragen om bij onze oordeelsvorming en rapportering uit te gaan van de hierna vermelde goedkeurings- en rapporteringstolerantie. Op basis van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 710.000. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. <table><tr><th>Goedkeuringstolerantie</th><th>Goedkeurend</th><th>Beperking</th><th>Oordeelsonthouding</th><th>Afkeurend</th></tr><tr><td>Fouten in de jaarrekening (% lasten)</td><td>≤ 1%</td><td>> 1% < 3%</td><td>-</td><td>≥ 3%</td></tr><tr><td>Onzekerheden in de controle (% lasten)</td><td>≤ 3%</td><td>> 3% < 10%</td><td>≥ 10%</td><td>-</td></tr></table> Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 35.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn. Onze controle richt zich tevens op de getrouwheid en rechtmatigheid van de informatie in de WNT-verantwoording en de SiSa-bijlage van de jaarrekening. Voor de WNT en SiSa gelden specifiek voorgeschreven rapporteringstoleranties die veelal lager zijn dan uw rapporteringstolerantie. Wij passen deze voorgeschreven WNT- en SiSa-toleranties eveneens op correcte wijze toe.				Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelsonthouding	Afkeurend	Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	> 1% < 3%	-	≥ 3%	Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	> 3% < 10%	≥ 10%	-
Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelsonthouding	Afkeurend															
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	> 1% < 3%	-	≥ 3%															
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	> 3% < 10%	≥ 10%	-															

Bijlage A

Onze controle

Onafhankelijkheid	Nederlands recht en overige beroepsregels, zoals de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), vereisen dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controle cliënten. Wij zijn van mening dat door ons is voldaan aan deze eisen. Wij bevestigen dat we geen giften hebben gegeven aan dan wel aangenomen van de organisatie of haar personeel. Wij hebben de overige dienstverlening naast de controle van de jaarrekening beoordeeld aan de hand van onze beroepsregels en hebben geconcludeerd dat het type dienstverlening en de vergoeding onze onafhankelijkheid niet beïnvloeden.
Fraude en non-compliance	Onze controle is niet specifiek gericht op het ontdekken van fraude. Bij de planning voor de jaarrekeningcontrole, houden wij rekening met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude en onregelmatigheden onjuistheden van materieel belang zou kunnen bevatten. Daarnaast hebben wij beoordeeld in hoeverre sprake kan zijn van een risico omtrent corruptie. Eén van de door ons uitgevoerde maatregelen is het bespreken van de mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties op verschillende niveaus binnen de organisatie. Hiertoe hebben wij de mogelijke frauderisico's en -situaties besproken met de directie, de portefeuillehouder Financiën, het management, het afdelingshoofd van de Verbijzonderde Interne Controle van de serviceorganisatie en de audit commissie. Deze besprekingen en onze controlewerkzaamheden hebben geen indicaties voor materiële fraude opgeleverd.
Geautomatiseerde gegevens-verwerking	De accountant dient op basis van artikel 2:393, lid 4 BW, melding te maken van zijn bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Tijdens de interim-controle hebben wij ook relevante processen met betrekking tot de geautomatiseerde gegevensverwerking getoetst. Voor onze bevindingen verwijzen wij naar onze managementletter 2017. Wij hebben de automatiseringsorganisatie van de organisatie uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld. De interim-controle heeft meerdere tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht namelijk: • Logische toegangsbeveiliging: Beheer authenticatie nog niet in alle applicaties voldoende geborgd. • Logische toegangsbeveiliging: Voor S4SD en authenticatie K2F (medio 2017) wel goed ingericht. • Logische toegangsbeveiliging: Periodieke review autorisaties niet adequaat ingericht. • Wijzigingenbeheer: Procedure voor wijzigingenbeheer nog te formaliseren. • Wijzigingenbeheer: Beoordeling release notes zichtbaar maken. • Continuïteit: Monitoring procedures instelling met betrekking tot beveiliging servers en back-up en recovery.

Bijlage B

Bevindingen SISA-bijlage

Geen bevindingen
inzake de
controle van de
SiSa-bijlage

Inleiding

Bij de jaarrekening wordt als bijlage de SiSa-verantwoording toegevoegd. De gemeente Aalsmeer heeft de rechtmatige totstandkoming van de SiSa-bijlage getoetst.

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2017 in het kader van SiSa worden verantwoord. Wij doen dit middels een tabel, die ook moet worden opgenomen als geen fouten of onzekerheden zijn geconstateerd. Per regeling wordt aangegeven of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd. Deze tabel wordt hieronder weergegeven. Indien er geen bevindingen zijn dan dient zoals op basis van de Nota verwachtingen Accountantscontrole Sisa is opgenomen de tabel leeg gelaten te worden.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout / onzekerheid
D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2018 (OAB)			
E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï			
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2017			
G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeente 2017			

Nieuwe perspectieven

In de nieuwe economie doen kansen zich sneller voor dan ooit. Nieuwe spelregels geven een boost aan zakelijk werken. En een nieuwe generatie staat klaar om het anders te doen. Beter, slimmer, innovatiever. Wie succesvol wil ondernemen, moet zelf ook vernieuwen. Open staan voor verandering. En met open vizier kijken naar de mogelijkheden die voor ons liggen.

Nieuwe perspectieven, dát is wat BDO u wil bieden. En kan bieden, dankzij onze unieke combinatie van lokale marktkennis en een internationaal netwerk. Persoonlijke dienstverlening en een professionele aanpak. BDO helpt u graag om vanuit een andere invalshoek naar uw business te kijken. Zodat u de juiste beslissingen neemt om uw organisatie sterker, wendbaarder en succesvoller te maken. Of u nu een mkb-bedrijf, familiebedrijf, publieke organisatie of internationale organisatie bent.

BDO kijkt graag met u vooruit. Samen komen we tot nieuwe inzichten en nieuwe kansen in uw markt. Samen creëren we nieuwe perspectieven.

BDO Accountants & Adviseurs verleent vanuit 25 vestigingen in heel Nederland en met ruim 2.500 professionals diensten op het gebied van accountancy, belastingadvies en consultancy. BDO adviseert organisaties in tal van branches en is sterk in de advisering aan het Nederlandse middenbedrijf, (semi-) overheidsinstellingen en familiebedrijven. Of het nu gaat om een controle van uw jaarrekening, de begeleiding van een ingewikkelde overname of een fiscaal advies op maat. In alle gevallen heeft u te maken met professionals. Zowel lokaal, regionaal, landelijk als internationaal. BDO maakt deel uit van het internationale BDO-netwerk (actief in 162 landen, meer dan 73.500 medewerkers wereldwijd) dat bestaat uit zelfstandige en onafhankelijke organisaties, die over de hele wereld onder de merknaam BDO actief zijn op het gebied van de zakelijke dienstverlening. Dat maakt ons in alle opzichten bijzonder betrokken. Kijk voor meer informatie op www.bdo.nl